

Zaproszenie do nadsyłania abstraktów na konferencję:
Granice gościnności:
społeczne źródła nastrojów antyimigranckich w Polsce

Miejsce: Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego

Data: 22-23 października 2026

Organizatorzy: dr Oleksandra Iwaniuk, dr Kamil Wielecki

Doświadczenie masowego napływu uchodźców z Ukrainy po 24 lutym 2022 roku stało się jednym z najważniejszych wydarzeń kształtujących współczesną rzeczywistość społeczną i polityczną Polski. Początkowa mobilizacja społeczna, oparta na spontanicznych działaniach pomocowych i szerokim poparciu dla przyjmowania osób uciekających przed wojną, stanowiła przedmiot licznych analiz odwołujących się do teorii gościnności, solidarności, integracji społecznej, wielokulturowości czy spójności społecznej. Podkreślano oddolny, społeczny, a nie zasadniczo państwowy charakter pomocy i otwartości względem nowoprzybyłych. Jednocześnie doświadczenie to unaocznilo, że praktyki przyjmowania migrantów i uchodźców nie mają charakteru trwałego ani jednolitego, lecz podlegają dynamicznym przemianom wynikającym z uwarunkowań ekonomicznych, kulturowych, politycznych i medialnych. W kontekście polsko-białoruskiego kryzysu granicznego wskazywano na przykład na wysoką selektywność polskiej opinii publicznej względem uchodźców i imigrantów pod względem genderowym, etnicznym czy rasowym.

W ostatnich miesiącach i latach coraz wyraźniej dostrzegalne stają się procesy prowadzące do osłabienia postaw solidarnościowych oraz wzrostu nastrojów antyimigranckich. Towarzyszą im nasilająca się polaryzacja społeczna, wzrost poparcia dla partii prawicowych, rosnące napięcia w politycznych relacjach polsko-ukraińskich oraz rozwój narracji odwołujących się do kategorii zagrożenia, bezpieczeństwa i ochrony polskiej tożsamości narodowej. Zjawiska te wpisują się w szersze procesy redefiniowania granic wspólnoty politycznej i kulturowej oraz prowokują pytania o współczesne granice gościnności i mechanizmy społecznego konstruowania „Innego”.

Celem konferencji jest stworzenie forum interdyscyplinarnej refleksji nad szerokopojętymi społecznymi źródłami przemian postaw wobec migrantów i uchodźców we współczesnej Polsce. Interesują nas zarówno strukturalne uwarunkowania wzrostu nastrojów antyimigranckich, jak i rola dyskursów politycznych, mediów oraz komunikacji cyfrowej w ich kształtowaniu i upowszechnianiu. Chcemy podjąć dyskusję nad pytaniami o to, w jaki sposób zmieniają się społeczne wyobrażenia dotyczące migracji, jakie znaczenie dla tych procesów mają wojna w Ukrainie oraz ewolucja relacji polsko-ukraińskich, a także czy obserwowany wzrost popularności narracji konserwatywnych, nacjonalistycznych, antyimigranckich i eurosceptycznych prowadzi do trwałej redefinicji polskiej tożsamości politycznej. Konferencja ma również służyć wymianie doświadczeń badawczych oraz wypracowaniu nowych perspektyw interpretacyjnych pozwalających lepiej zrozumieć współczesne procesy migracyjne i ich konsekwencje dla społeczeństwa oraz polityki.

Do udziału zapraszamy badaczki i badaczy reprezentujących różne dyscypliny nauk społecznych i humanistycznych. Proponowane referaty mogą dotyczyć między innymi następujących zagadnień:

- koncepcje badań nad migracjami w kontekście zmian społecznych w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej;
- społeczne, ekonomiczne i polityczne źródła nastrojów antyimigranckich;
- doświadczenia migrantów i uchodźców oraz procesy integracji, segregacji i wykluczenia;
- dyskursy medialne, komunikacja polityczna, media społecznościowe i dezinformacja w kontekście migracji;
- relacje polsko-ukraińskie oraz społeczne konsekwencje wojny w Ukrainie;
- polityki migracyjne Polski i Unii Europejskiej oraz ich społeczny odbiór;
- gospodarcze skutki napływu uchodźców i migrantów zarobkowych do Polski;
- rynek pracy i procesy demograficzne.

Lista zagadnień ma charakter otwarty. Zachęcamy również do zgłaszania propozycji referatów podejmujących inne problemy badawcze mieszczące się w szeroko rozumianej problematyce migracji oraz społecznych i politycznych konsekwencji współczesnych procesów mobilności.

Językiem konferencji będzie polski. Zapraszamy do przysyłania abstraktów wystąpień (200-300 słów) do 15 września 2026 r. na adres granicegoscinnosci@al.uw.edu.pl. Potwierdzenie udziału nastąpi do 22 września br.

Na podstawie wybranych referatów planujemy publikację tomu zbiorowego w języku angielskim nakładem Wydawnictw Uniwersytetu Warszawskiego w 2027 r.